

Historia Turystycznego Klubu Żeglarskiego WAGABUNDA w Poznaniu

---

J. Lech Jugowar

Początki Klubu

Inicjatorką powstania i założycielką Klubu Żeglarskiego WAGABUNDA była Wiesława Kwiek, siostra znanego działacza i popularyzatora żeglarstwa Włodzimierza Głowackiego. Początkowo Klub korzystał gościnnie z przystani ŻMKS w Kierzu, a także przejściowo z terenu w pobliżu Klubu LOK i ówczesnego Klubu Pocztowiec.

Starania działaczy zaowocowały przydzieleniem w 1955 roku przez Dzielnicową Radę Narodową Poznań–Jeżyce terenu pod obecną przystań w Krzyżownikach. Równocześnie, ze względów organizacyjnych, Klub związał się ze strukturą Oddziału Poznańskiego PTTK, który uchwałą z 1 sierpnia 1955 roku utworzył **Turystyczny Klub Żeglarski PTTK Wagabunda**. Wśród pierwszych działaczy, obok Wiesławy Kwiek, byli m.in. Sławomir Dabiński, Jerzy Zamorski, Jan Preibisz, Wojciech i Andrzej Orłowscy, Henryk Kuśnierek, Józef Batko, Ludomir Cichowicz, Halina i Alina Więckowskie oraz Halina Konarska. W następnych latach dołączyli do nich Józef i Jan Błachowiczowie, Stanisław Gołębiowski, Władysław Jaworski, Bogdan Garstecki, Tadeusz Murzyn, Krzysztof Misiorny, Barbara Hańć, Bogumiła Szymankowska, Marian Szymankowski, Jerzy Wojciechowski, Ewa Kozierowska i wielu innych, których nie sposób wymienić.

Podstawową ideą TKŻ Wagabunda od początku było stworzenie członkom warunków do turystycznego żeglowania śródlądowego i morskiego. Od 1955 roku Klub prowadził szkolenia żeglarskie, posiadał prawo egzaminowania i nadawania stopnia żeglarza jachtowego, kompletował załogi oraz organizował rejsy na Wielkich Jeziorach Mazurskich, głównie na jachtach typu Omega i BM.

Budowa przystani i rozwój floty

W pierwszym okresie działalności głównym zadaniem było stworzenie własnej przystani. Teren był bagnisty i grząski, dlatego przez wiele lat wymagał nawożenia, utwardzania i umacniania. Prace te ostatecznie zakończono dopiero w 2004 roku. W międzyczasie umocniono brzeg Jeziora Kierskiego, zbudowano drewniany pomost do cumowania jachtów, maszt sygnałowy, hangar, bosmankę oraz niezbędne instalacje energetyczne i sanitarne.

W początkowym okresie członkowie Klubu budowali łodzie dla własnych potrzeb: trzy BM-ki i Omegę, później nabyto cztery Maki oraz jacht typu Orion. Z uwagi na naturalne zużycie sprzętu oraz wysokie koszty zakupu i utrzymania nowych jednostek, w połowie lat 60. stworzono możliwość wprowadzania na teren przystani jachtów będących własnością członków. Od tego czasu Klub funkcjonuje jako klub armatorski.

Obecnie flota armatorska liczy około 30 jednostek należących do członków oraz dwie jednostki klubowe: Omegę i Oriona. Na Jeziorze Kierskim uprawiane jest przede wszystkim rodzinne oraz młodzieżowe żeglarstwo rekreacyjno-turystyczne, a w okresie wakacyjnym wiele jachtów armatorskich przemierza szlaki wodne całej Polski.

fot. Alex Aender

Fot.1. Jachty na przystani Oddziału Żeglarskiego PTTK Wagabunda w Poznaniu (2025)

Regaty o Memoriał Sławka Dabińskiego

Od lat 90. Klub organizuje regaty o Memoriał Sławka Dabińskiego, pierwszego wieloletniego komandora. W sierpniu 2025 roku odbyła się 34. edycja tych regat.

fot. Alex Aender

Fot.2. Zgrupowanie jachtów na przystani Wagabundy przed 32. Regatami o Memoriał Sławka Dabińskiego (2023)

fol. Jacek Jugowar

Fot3. Migawki z regat o memoriał Sławka Dabińskiego

fol. autora

Fot.4. Migawki z regat o memoriał Sławka Dabińskiego

Na stronie internetowej klubu www.wagabunda.poznan.pl, w dziale „Kalendarium” lub „Foto-Galeria”, można obejrzeć coroczny serwis fotograficzny z regat „Dabińskiego”, począwszy od 2005 roku, a w dziale „Filmy” - migawki z regat w wybranych latach.

Morskie tradycje „Wagabundy”

Od początku istnienia członkowie Klubu interesowali się również żeglowaniem morskim. Po wielu staraniach udało się uzyskać wsparcie finansowe Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki i w latach 1963–1965 Szczecińska Stocznia Jachtowa zbudowała dla Klubu pełnomorski jacht typu Vega o dębowym kadłubie i mahoniowej zabudowie.

Uroczysty chrzest jachtu odbył się 6 czerwca 1965 roku w Szczecinie Dąbiu, a matka chrzestna Danuta Zjawińska nadała mu imię s/y WAGABUNDA.

Jacht ten przez wiele lat był jedyną w Wielkopolsce jednostką morską. W czasach przed 1989 rokiem był też pierwszym jachtem dostępnym nie tylko dla członków Klubu, ale również dla żeglarzy z innych klubów okręgu poznańskiego. Dzięki temu większość kapitanów i sterników morskich z naszego regionu zdobywała staże właśnie na tym jachcie.

Jacht, przez wszystkie lata eksploatacji, miał swoją bazę na terenie Sekcji Żeglarskiej Morskiego Klubu Sportowego POGOŃ w Szczecinie. Tam zimował na lądzie, był konserwowany, wodowany, taklowany. Wyposażenie jachtu w zimie było przechowywane w boksach w hangarze. Wszystkie te prace wykonywał przez ćwierć wieku na umowę zlecenie Klubu, człowiek legenda - bosman Stanisław Derenda.

Planowanie rejsów rozpoczynało się od poszukiwania kapitanów (*jachtowych sterników morskich z rozszerzonymi uprawnieniami – mogących pływać po Bałtyku, jachtowych kapitanów bałtyckich, jachtowych kapitanów morskich – mogących pływać bez ograniczeń*), którzy w takim, a takim czasie deklarowali chęć prowadzenia jachtu na takiej, a nie innej trasie rejsu. Powstawał harmonogram, teoretycznie wtedy każdy żeglarz mógł się zapisać na określony rejs.

fot. archiwum klubowe

Fot.5. s/y Wagabunda (1967)

Załogi dobierały się na ogół spontanicznie (nie dotyczyło to super atrakcyjnych rejsów za żelazną kurtynę).

Żeglarze zapisani na rejs płacili do kasy Klubu pewną kwotę przeznaczoną na utrzymanie jachtu. Nie pamiętam jej wysokości. Inni żeglarze z Klubu, którzy pływali na Waga-bundzie też nie pamiętają. Wydaje się, że wysokość tej kwoty nie musiała być szokująca, skoro nie została zapamiętana. Prowadzący jacht byli zwolnieni z opłat.

W tamtych czasach dużym problemem było zaprowiantowanie jachtu. Załogi przed rejsem wekowały jakimś cudem zdobyte mięso, wędliny, własnej roboty smalec itp. Próbowaly konserwować świeżo wypieczone bochenki chleba przy pomocy pędzlowania skórki czystym spirytusem, likwidującym ponoć zarodki pleśni (często pozyskanym z laboratoriów zaprzyjaźnionych chemików). Wiele wiktuałów jechało do Świnoujścia lub Gdyni z Poznania. W latach 80-tych na rejsy za „żelazną kurtynę” można było w ograniczonym zakresie prowiantować się w Baltonie

s/y WAGABUNDA był eksploatowany w latach 1965–1989, z wyjątkiem roku 1978, kiedy przechodził remont kapitalny, oraz roku 1982, kiedy żeglugę uniemożliwił stan wojenny. Pływał po Zalewie Szczecińskim, Zatoce Gdańskiej, całym Bałtyku, a także po Morzu Północnym. Odwiedzał m.in. Sztokholm, Kilonię, Lubekę, Kopenhagę, Goteborg, Oslo, Londyn, Calais, Amsterdam i Hamburg. Zorganizowano na nim 218 rejsów, w tym 58 zagranicznych.

Żeglowało na nim łącznie 1428 osób. Przełynął 103 078 mil morskich i pływał przez 28 550 godzin (czyli 3 lata 3 miesiące i 3 dni).

Samodzielność i nowy etap rozwoju

10 grudnia 1991 roku ówczesny komandor doprowadził do wydzielenia Klubu z Oddziału Poznańskiego PTTK i utworzenia samodzielnego **Oddziału Żeglarskiego PTTK Wagabunda w Poznaniu**. Nie udało się jednak wówczas porozumieć w sprawie własności terenu przystani i w latach 90. Klub stał się dzierżawcą własnej bazy, płacąc za nią coraz wyższy czynsz.

Przełom nastąpił w 2001 roku, gdy komandorem został Hieronim Wawrzyniak, a do zarządu weszli po raz pierwszy współpracujący z nim: J. Lech Jugowar - jako v-ce komandor ds. organizacyjnych oraz Łukasz Łukaszewski - jako sekretarz. Wraz z nowym zarządem podjął działania, które w 2002 roku doprowadziły do odkupienia od Oddziału Poznańskiego PTTK prawa użytkowania wieczystego terenu przystani. Zakup został w całości sfinansowany przez członków Klubu.

W kolejnych latach zmodernizowano hangar, bosmankę, łazienki i szambo. Uporządkowano teren zielony, wykonano drogi oraz bramę wjazdową do klubu. Odnowiono miejsca postojowe jachtów. Zakupiono klubową Omegę, na której młodzi członkowie zdobywali znaczące miejsca w regatach.

Wspólnota i trwałość

W roku 2005 Oddział Żeglarski PTTK Wagabunda obchodził 50-cio lecie powstania Klubu. W tym okresie utrwalił się harmonogram wspólnych spotkań członków Wagabundy, powtarzany corocznie. A wygląda on tak.

- ✓ Kwiecień - wodowanie jachtów (dźwig zamówiony i opłacony przez klub).
- ✓ Początek maja - uroczyste otwarcie sezonu żeglarskiego ze stawieniem bandery na maszt, przemówieniem komandora i wręczeniem kwiatów wszystkim paniom w wieku od kilku miesięcy do trochę bardziej zaawansowanego (niezastąpiona Zofia Wierzbicka), ognisko z kiełbaskami; a od roku 2007, corocznie przez 18 lat, grochówka lub żurek lub kiełbaski z kotła wojskowego, serwowane przez Jacka Zająca z żoną Emilią .
- ✓ W czerwcu – noc świętojańska z własnym cateringiem, ogniskiem i wodowaniem wianków (znów Zofia).
- ✓ Koniec sierpnia lub początek września – organizowanie regat o memoriał Sławka Dabińskiego zakończonych wręczeniem, zazwyczaj wszystkim uczestnikom, dyplomów i upominków; oraz degustacją, najstynniejszej wśród kierskich żeglarczy, grochówki z kotła wojskowego (znów Jacek i Emilia).
- ✓ Październik – hangarowanie jachtów, a tydzień potem - uroczyste opuszczenie bandery na zakończenie sezonu żeglarskiego, nagrody prezesa dla najbardziej „zasłużonych” klubowiczów, kiełbaski z kotła (j.w.).
- ✓ Grudzień – tradycyjna, wspólna wigilia w bosmance.

fot. autora

Fot.6. Migawki z aktywności członków Wagabundy na przystani w Krzyżownikach (fotki z lat 2023-2025)

fot. autor

Fot.7. Migawki z aktywności członków Wagabundy na przystani w Krzyżownikach (fotki z lat 2023-2025) c.d.

fot. Alex Aender

Fot.8. Żeglarze Oddziału Żeglarskiego PTTK Wagabunda w Poznaniu obecni na przystani w dniu 28-06-2025

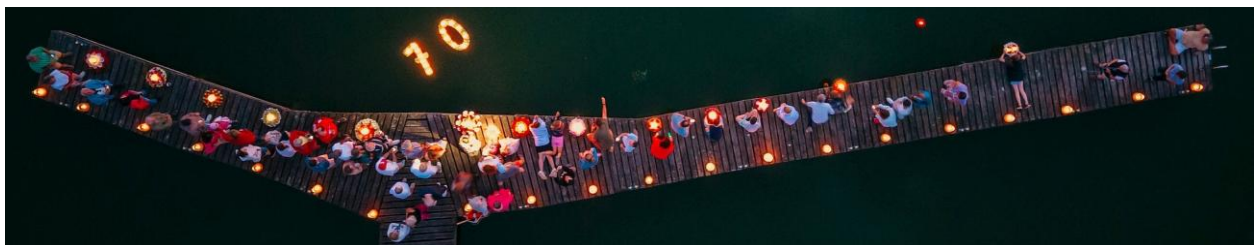
fot. autor

Fot.9. Grochówka z kotła wojskowego na otwarciu sezonu 2017

fot. autor

Fot.10. Noc Świętojańska na przystani (2020)

fot. Alex Aender

Fot.11. Wodowanie wianków w ramach obchodów 70. lecia „Wagabundy“ (2025)

Członkowie Wagabundy pływają po Kiekrzu, wodach śródlądowych, morzach i oceanach świata. Regacą się, organizują spotkania na przystani, inwestują w rozwój swojego miejsca, wspominają tych, którzy odeszli na wieczną wachtę, i po każdym sezonie z utęsknieniem czekają na wiosnę.

Klub istnieje dzięki składkom swoich członków i pasji ludzi, dla których żeglowanie i wspólne przebywanie na przystani są warte pracy, czasu i ponoszonych kosztów.

Klub liczy około 100 członków i jest to liczba odpowiadająca możliwościom przystani oraz dostępnej linii brzegowej. Ta naturalna granica sprzyja stabilności składu osobowego i budowaniu silnej wspólnoty.

W marcu 2026, po rezygnacji po 25 latach pracy w zarządzie komandora, v-ce komandora i sekretarza, został wybrany nowy Zarząd złożony z osób, których rodzice byli/są członkami Wagabundy. Życzymy im dużo sukcesów i zadowolenia z pracy dla innych.

25-05-2026

Na stronie internetowej Wagabundy zamieszczona jest historia wizualna klubu, którą tworzą wykonywane corocznie, od 2005 roku, fotografie podczas wspólnych spotkań. Jest tam również zamieszczony dostęp do filmów na YouTube pokazujących aktywność członków Wagabundy. Filmy archiwalne (12 filmów) obejmują okres od 1970 (!) roku do 2007 roku. Drugą grupę stanowią 23 filmy zrealizowane po roku 2007, większość z nich o jakości HD lub 4K.

Zarządy Oddziału Żeglarskiego PTTK "WAGABUNDA" w Poznaniu w latach 2001-2029

Funkcja	Kadencja w latach:						
	2001-2004	2005-2008	2009-2012	2013-2016	2017-2021	2022-2025	2026-2029
Komandor	Hieronim Wawrzyniak	Hieronim Wawrzyniak	Hieronim Wawrzyniak	Hieronim Wawrzyniak	Hieronim Wawrzyniak	Hieronim Wawrzyniak	Krzysztof Garstecki
V-ce d/s Organizacyjnych	J. Lech Jugowar	J. Lech Jugowar	J. Lech Jugowar	J. Lech Jugowar	J. Lech Jugowar	J. Lech Jugowar	Aleksandra Gawrońska
V-ce d/s Przystani	<u>Stanisław Gołębiowski</u>	<u>Stanisław Gołębiowski</u>	<u>Stanisław Gołębiowski</u>	<u>Bogdan Garstecki</u>	<u>Przemysław Pasiciel</u>	<u>Przemysław Pasiciel</u>	Wojciech Kozierowski
Sekretarz	Łukasz Łukaszewski	Łukasz Łukaszewski	Łukasz Łukaszewski	Łukasz Łukaszewski	Łukasz Łukaszewski	Łukasz Łukaszewski	Marcin Batko
Skarbnik	Ewa Kozierowska	Ewa Kozierowska	Maciej Grycza	Maciej Grycza	Maciej Grycza	Wojciech Kozierowski	Piotr Batko
Czł.Zarządu	Jerzy ¹⁾ Wojciechowski	Jerzy ¹⁾ Wojciechowski	Piotr ³⁾ Batko	Piotr ³⁾ Batko	Piotr ³⁾ Batko	Piotr ³⁾ Batko	Paweł Batko
Czł.Zarządu	<u>Przemysław Pasiciel</u> ²⁾	<u>Przemysław Pasiciel</u> ²⁾	<u>Bogdan Garstecki</u>	<u>Przemysław Pasiciel</u>	Jacek Zająć	Krzysztof Garstecki	Krzysztof Guzik
Czł.Zarządu	<u>Bogdan Garstecki</u>	<u>Bogdan Garstecki</u>	Jacek Zająć	Jacek Zająć	Jerzy Wojciechowski	Aleksandra Gawrońska	Jacek Janczak
Czł.Zarządu	Andrzej Myczko	Piotr Batko	Jerzy Wojciechowski	Jerzy Wojciechowski	Wojciech Kozierowski	---	Aleksander Unruh

¹⁾ ds. młodzieży

²⁾ d.s przystani

³⁾ ds. sportowych

Fotografie członków Zarządów "WAGABUNDY" w Poznaniu z lat 2013-2029 (fot. autor)

Zarząd 2013-2016 (fot. z roku 2017)

Zarząd 2017-2021 (fot. z roku 2022)

Zarząd 2022-2025 (fot. z roku 2026)

Zarząd 2026-2029 (fot. z roku 2026)

fot. autor

Inauguracja 71. sezonu żeglarskiego w Wagabundzie przez nowy Zarząd (16-05-2026)